

O'Hea (S.)
DISSERTATIO MEDICA
INAUGURALIS,

DE

VARIOLA;

QUAM,

ANNUENTE SUMMO NUMINE,

Ex Auctoritate Reverendi admodum Viri,

D. GEORGII BAIRD, S. S. T. P.

ACADEMIÆ EDINBURGENÆ Praefecti;

NEC NON

Amplissimi SENATUS ACADEMICI consensu,

Et nobilissimae FACULTATIS MEDICÆ decreto,

PRO GRADU DOCTORIS,

SUMMISQUE IN MEDICINA HONORIBUS AC PRIVILEGIIS

RITE ET LEGITIME CONSEQUENDIS;

Eruditorum examini subijcit

STANDISH O'HEA,

HIBERNUS.

A. B. Col. Lil. Louv.

NEC NON

Societ. Hib. Med. Edin. Soc. Ex. et Praef. Ann. &c.

Ad diem 24. Junii, hora locoque solitis.

" Thus does the surface spotted o'er, presage,

" The happy issue, or celestial rage.

RAMSAY.

EDINBURGI:

CUM PRIVILEGIO,

APUD ALEX. SMELLIE.

1797.

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY

JACOB HAMILTON, M.D.

ON

THE NATURE AND CAUSES OF

THE DISEASES OF THE

STOMACH

AND ITS EFFECTS ON THE

SYSTEM

IN THE TREATMENT OF

THE DISEASES OF THE

STOMACH

AND

ITS EFFECTS ON THE

SYSTEM

IN THE TREATMENT OF

THE

DISEASES OF THE

STOMACH

AND

ITS EFFECTS ON THE

Confanguineo et Amico suo,

JOHANNI HALY, EQUITI;

Nec non

JACOBO HAMILTON, M. D.

Qui

Scientiam obs; docet exercetque

Summa cum sua laude,

Et

Generis humani commodo,

Denique,

Patri suo indulgentissimo

JOHANNI O'HEA, ARMIGERO,

DE GREENFIELD;

Viro,

Animo, probo, honesto benevolo,

Ac

Moribus integerrimis,

Insigni

Hoc opusculum quale quale sit,

Sacrum esse Vult,

S. O'HEA.

LIBRARY OF THE MEDICAL

IN AUCURALLS

V. A. R. I. O. S. A.

JOHANNES DE HESPERIA

JOHANNES DE HESPERIA

JOHANNES DE HESPERIA

JOHANNES DE HESPERIA

JOHANNES DE HESPERIA

JOHANNES DE HESPERIA

JOHANNES DE HESPERIA

JOHANNES DE HESPERIA

JOHANNES DE HESPERIA

S. O. H. E. A.

DISSERTATIO MEDICA

INAUGURALIS,

DE

V A R I O L A.

QUONIAM leges hujusce inclytae academiae, ab omnibus ad gradum artisque medicinae honores aspirantibus specimen scientiae Hippocraticae exigunt, quibus legibus obtemperaturus, hanc inauguralem dissertationem, diffidentia, quae juvenem et inexpertum decet, in lucem edo; quanquam nihil novitatis illi insit, quod

A

eam

eam commendet, attamen in ea de morbi natura agitur, quae medicorum attentionem in sese merito convertit; etiamque ob stragem permagnam quam saepe infert, et quippe cum vix hominum quisquam sit, quin in vitae decursu hoc afficiatur.

Definitio.—*Sic morbus de quo agitur, definitur:*

‘Pyrexia contagiosa cum vomitu, et ex
‘epigastrio pressio dolore, tertia die incipit,
‘et quinto finitur, eruptio papillarum
‘phlegmonodearum, quae octo dierum spatio,
‘in suppurationem et in crustas demum
‘abeunt; saepe in cute cicatrices sive fove-
‘olas relinquentes.’ Permulti auctores lites
‘immortales intenderunt, et adhuc intendere
‘pergunt, de certis speciebus et distinctionibus
‘hujus morbi, ex aspectu vel pustularum numero
‘deductis, et quibus speciebus morbi diversis nomina
‘chrystalinae, siliquo-
‘sae,

fae, verrucosae, et alia similia tribuerunt.

At si mihi judicare liceat, non magni momenti eorum discrepationes sunt, quoniam nihil utile ex iis invenitur, quo in medendi methodo dirigamur, quare, et quia nunc mihi non vacat, has disputationes praetereo, et aliis perscrutandas relinquo, mihi sufficit, et ut spero perillustribus professoribus, quibus hoc opusculum subjicio, in duas species dividere, scilicet in discretam, vel benignam, et confluentem, vel malignam.

Prima sic definitur ;—Pustulis paucis discretis circumscriptione circularibus, febre eruptione facta protinus cessante.

Historia.—Medici Arabici nobis variolarum historiam primo tradiderunt, aliqui tamen asserunt hunc morbum antiquis Hippocrati Galeno et Aetio haud incognitum ; quamvis nulla ejus mentio sub nomine variolae

riolae hodiernae in eorum scriptis fit, sed sub alio scilicet exanthematum memoratum. Doctissimus de Hean hanc opinionem tenuit, et probare conatus est; viri clari Friend et Mead tamen dicunt, nos in controversiam venire non debere, quin variola iis incognita fuit, non autem Tyronis est inter duces tam claros componere lites, saltem apud Angliae incolas centuria annorum decima tertia labente, benè nota fuisse videtur. Morbus proculdubiò admodum contagiosus est, et neminem secunda vice afficit; et aetatem teneram praecipuè adurit. Languore, lassitudine, pandiculatione, somnolentia, et aliis pyrexiae signis incipit, his anxietas, calor ardens et constans dolor capitis, lumborum et scrobiculi cordis, sitis, appetitus prostratus, nausea, vomitus, superveniunt: palpebrae paulo tument, aegri saepe stupore et desiderio cubitum eundi afficiuntur, nec somno quieto gaudent, sed insomniis

niis variis perturbantur, subito expergiscuntur cum trepidatione; convulsiones in infantibus, et ad sudorem in adultis proclivitas saepe observantur, nec nisi in gradu violentiore malum minitantur, et si non nimis saepe apparent, testante Sydenhamo speciem morbi hujus mitissimam praecedunt; ictus arteriarum frequentes, qui magis duri ac validi ac pleni evadunt, urina est palida, spiritus saepe acceleratur, una cum oppressione ponderisque sensu. Haec symptomata mane leniora, nocte vehementiora sunt, pro morbi lenitate vel gravitate, et usque ad tertium diem manent; tertio plerumque die, parvae maculae rubrae primo in facie, exinde in collo, et sterno denique in aliis corporis partibus erumpunt, morsus pulicum initio aemulantes, sed cito supra cutis superficiem elevantur, et tactui firmatae fiunt; sed fortasse non semper cursum tam regularem observant, nunc citius, nunc serius apparent,

parent, et semper cum pyrexiae remissione concomitantur, pauciores in facie plerumque quam in reliquo corpore observantur, et nunquam ut in variola confluenti conjunguntur, sub quinto vel sexto die in earum summis liquor serosus observatur, bidui tantum spatio latefcunt, nec ante diem octavum formam sphaericam adipiscuntur, basis earum ab initio inflammata margine circumdatur, et quando numero plures sunt, interstitia colore rosarum rubrarum, vel damasce-narum tincta apparent, circa quintum diem facies tumida fit, palpebrae nonnunquam tam tumore afficiuntur, ut oculi prorsus claudantur, cum faucium inflammatione et dolore deglutitioni nonnihil obstantibus, humor pustularum adhuc serosus, spissitatem majorem et colorem purulentiorē acquirit. Hoc stadio peracto, die undecimo faciei tumor subfidere incipit, pustulae omninò plenae et turgidae sunt, apices earum nigrescunt

grefcunt deinde post puris exfudationem flaccidae fiunt, in squamulas paulatim abeuntes, aliquando autem parva quantitas tantum evadit, parte remanente indurefciente et cum cruftis paucis diebus decidente. Plerumque faciei ita accidit, et tali modo pustulae aliarum corporis partium evanescunt. Interdum in extremitatibus pus abforbetur, quapropter pustulae dum in reliquis partibus plenae, in his flaccidae manent, et quasi vesicularum inanium formam induunt, decimo vel undecimo die faciei tumore evanefcente, manus ac pedes turgescunt; qui vero pustulis maturefcientibus, iterum detumescunt, et quum pustulae faciei perplures sunt leniori pyrexia comitantur, quae pustulis repletis, et in suppurationem abeuntibus, rarissime postea periculosa est, raucedo deglutiendique difficultas quasi faciei tumori obtemperant, et una cum hoc augescunt evanescunt. Discretæ speciei hic cursus regularis

laris vel ordinarius est, sed longe aliter res se habet in confluyente, quamvis in hac omnia alterius symptomata, sed gradu multo graviore adfunt. Febris quae in discreta specie, eruptione facta cessat, vel saltem mitescere solet, in hac semper saevit, cum pulsu parvo debiliq: accessione hujus morbi vomitus saepe adest. Infantes etiam convulsionibus corripiuntur, quae nonnunquam ante eruptionem vitam terminant. Apud Sydenhamum in discreta, potius quam confluyente observantur, nec infausti ominis habentur, nisi saepius repetantur. In hac specie eruptio aliquando ante diem tertium se manifestam reddit, et quo citius erumpunt maculae, eo periculosior morbus, et quo serius eo felicius terminari habetur. In initio, quasi discretas formam induunt, sed postea acervatim et conferte cohaerent, ut in rubeola apparet. Eruptione finita pustulae plures cohaerentes, minus eminentes in facie

facie cernuntur, et faciei tumor et faucium affectiones magis insignes in hac, quam in illa, interdum deglutitionem ex magna parte impediētes, et suffocationem minantes, adulti ptyalismo afficiuntur, materies primo est tenuis, magna in copia exputa, sed progrediente morbo, lenta et viscida evadit, et magna cum difficultate rejicitur, infantes vero diarrhoea, quae in discreta apud Sydenhamum nunquam observatur. Febris quae post stadium primum vix aut ne vix quidem mitescit, vehementer ardet, et per reliquum morbi cursum saevit cum delirio comateque. Liquor in pustularum apice concretus, semper perlucidus vel subalbidus remanet, raro colorem consistentiamque benigni puris adipiscitur, neque pustulae formam istam sphericam discretæ propriam habent, sic tota facies veluti una veslica ichori tenui et fusco repleta, obduci videtur: tumescit magnopere facies, hæ-

B

morrhagia,

morrhagia, hematuria, et diffuria aliquando adsunt, petechiae et maculae instar gangraenae livescentes, multas corporis partes, sed praecipuè interstitia pustularum occupant, cum pulsu velocissimo, debili, inequali, summaque debilitate subsequente, respiratione difficili, mors die octavo apud Cullenum, saepius vero undecimo vel decimo-quarto, vel serius vitae finem ponit.

Diagnos.—Observatum, et quidem rationi consentaneum est, nihil magis ad honorem medici facere, quam rite et rectè morbos cognoscere et dignoscere, in hoc, salus aegroti plurimum pendet, namque remedia unicuique morbo propria adhiberi possunt, sic morbo venienti occurrere discamus, quo ex toto saepe tollatur, vel saltem ejus vires diminuantur, et cursus mitigetur. Et quo major, inter morbos affinitas sit, eo magis, ad symptomata diversa attentionem dirigere debemus;

debemus; multum medicum etiam adjuvabit, morbum epidemicè grassantem perpendere, etiam medici erit accuratè inquirere, an variola aegrotus antea laboravit, an contagioni variolosae obnoxius fuerit, ex quibus medicus sagax veram diagnosin deducere potest. Morbi qui variolam maximè simulant, sunt rubeola, varicella, scarlatina, et erysipelas. Quaedam symptomata rubeolae propria, variolae communia sunt, praesertim confluenti, inter quos morbos priusquam maculae eruperunt, prognosis haud facile patet; in variola autem, tussis non tam gravis est, neque rauco, nec aegrimoniae pectoris adeo aegrum opprimunt, neque oculi tam afficiuntur, quamvis interdum parum variola inflammantur, sed sine sternutatione, et lacrymatione abnormi, eruptione facta, omne dubium evanescit; in rubeola eruptio est admodum irregularis, et vix supra cutem eminet, in variola autem, vesicu-

las parvas rotundas elevatas refert, confideranda est etiam morbi epidemicè grassantis natura, ex quibus morbi genus optimè cognoscatur; apud Hunterum, utraque contagio tempore eodem existere potest. Variola a varicella facilè discriminatur; omnia enim symptomata valde discrepant, excepta eruptione, nam saepe in varicella pustulae largae, et pure flavo bene replentur, adeo ut deductum fuerit, hominem in hanc saepius per vitae decursum incidere posse, sed in varicella febris semper est levior apud Heberden, nihil aliud quam molestiae sensus, vel ciborum averfatio, per tres dies observatur.

Discrimen facere inter variolam, et scarlatinam haud difficile est, nam in febre scarlatina, nec dolor regionis epigastricae, neque vomitus, neque convulsiones infantibus adsunt, praeterea maculae majores, latiores, magisque irregulares, cum rubore per faciem

ciem totumque corpus diffuso cernuntur, tempore eruptionis, sed de hoc nihil certum statui potest, nam Sydenhamo testante, variolarum eruptio nunc citius, nunc serius fit : Sed observari debet, quod angina in scarlatina ante eruptionem fere semper occurrit, in erysipelate ruborem potius quam pustulas in aliqua faciei parte observamus, qui pressione evanescit, et alias ad partes gradatim vagatur, dum in iis decrescit, quas ante occupaverat.

Quaedam Observationes.—De variolae causa apud medicos minimè disputatur, inter omnes constat, ex contagio quodam speciali oriri ; quae vero sit istius contagii natura specialis, vel ratione qua, hoc contagium morbum suum proprium efficiat, adhuc latet, et fortasse semper latebit, nam ut bene ait Lucretius :

“ Multa sacro tegit involucro natura nec ullis,

“ Fas est scire quidem mortalibus omnia ; multa

“ Admirari modo nec non venerari.”

Causae

Causae multorum morborum multiplices sunt; plerumque obscurae, inscrutabilesque, contagiorum autem variorum in corpus humanum effectus, quotidie varios observamus. Ex infinitis fere morbis, quibus genus humanum affligitur, de nullo plures et fortasse futiliores sententiae, quam de variola literis proditae sunt. Aliquibus visum est, oriri ab animi affectionibus vehementibus, ab crapula, ab exercitatione, medicamentorumque violentium vi; estque qui vultu solo communicari somniavit, sed omnes opinioniones sunt vanae, quae hoc de morbo conceptae sunt, quas enumerare, inutile et supervacaneum foret, nam omnibus clarè patet variolam contagione sola corpori humano admota nasci, de cuius natura, variisque ejus operationibus nihil amplius dicam, eoque magis quod multi scriptores clari, qui haec tractaverunt, adhuc inter se multum differunt, et quorum copia observationum

rem

rem adeo remotam, obscuram et difficilem illustrare non suppetat, vel quidem explicare eam nobis succurrat, quare verbis poetae uti non recusabo; “Felix qui potest
“ rerum cognoscere causas.” Sed hoc optimè notum est, quod alii prae aliis variolae magis sunt objecti, quandoquidem porro morbum ab aëris certis conditionibus, vel qualitatibus magis saevire, nunc longe, lateque se diffundentem, nunc impotenter lenteque serpentem, quasi pabulo carentem, ut Homius Materiae Medicae noster Professor. celeberrimus cui medicina tam multum debet, de aëris effectibus ait; “Quaedam
“ miasmata morbifica, uti variolarum et
“ morbillorum aliarum regionum indigenae, per aërem propagantur, sese in corpore humano multiplicant, iterumque
“ viribus auctis exeunt, ad eosdem morbos
“ propagandos, aliquando magis, aliquando minus secundum aëris et corporis dispositionem

“ positionem agunt, sed nunquam omninò

“ debilitantur *.”

Prognosis.—Quando variola discreta, mitis et regularis est, symptomatibus ordinem solitum servantibus, faustus morbi finis sperandus; junioribus minus quam adultis infelix est, praesertim si adulti, habitus pleni ac plethorici sint, et quo magis confluentis formam induit, eo magis timendum semper, et vice versa quum pustulae in facie superiorique corporis parte, acervatim et nimis conferte appareant, aegri etiam multum periclitantur, si febris effrenis ardeat; quo citius maculae erumpunt, eo periculosior morbus habetur, et quo serius, eo felicius terminare observatur, etiam in periculo magno versantur, quando eruptio subito evanescit, pustulae flaccidae

* Cel. Hom. Prin. Med. sect. 3. p. 7.

flaccidae fiunt, vel eorum interstitia livescunt, vel nigrescunt, et in ulcera foeda tandem abeunt, cum aliis putredinis signis. Febris magis magisque laeviens, scenam claudit ante diem octavum, vel laepius ad decimum quartum, vel longius vitam miserissimam aegri trahunt.

Ratio Medendi.—Ad eam partem opusculi hujus, quae momenti maximi est, nunc pervenimus, quam ut melius exponam, ni fallor, utile erit morbum in tria stadia divisum aspicere, scilicet eruptivum, suppurativum, disquamativum. Primum stadium, morbum respicit, priusquam maculae eruperunt. Secundum post macularum eruptionem, usque ad maturationem complectitur. Tertium ultimumque, (cum febre secundaria) earum disquamationem comprehendit. Quapropter consilia sequentia adhibenda sunt. 1mo, Diathesin corporis phlogisticam minuere. 2do, Symptomata quae-

dam quae morbum exasperant, mitigare, pustularum suppurationem lente promoveré, et irritabilitatem corporis inordinatam sedare. 3tio, Viribus aegri consulere, reliquisque morbi occurrere. Remedia, quae primo consilio respondent, recitare haud difficile est.

In variola benigna parum artis medicae saltem plerumque requiritur, modo dieta antiphlogistica, strictè observetur, cathartici refrigerantibus et minime stimulantibus, vel potius clysmatibus emollientibus, alvus soluta reddatur; et ut aeger puro frigidoque aëri liberè objiciatur, potione frigida acidaque uti, et quantum potest e lecto remanere debet. Nihil amplius in hac specie necessarium videtur; et saepe si plus negotii aegris faceffamus, morbus statim intenditur, et aeger non rarò nulla alia de causa quam nimis medici diligentia ad plures migrat*.”

Hoc

* Sydenhami opera, sect. vi. cap. ii.

Hoc etiam testantur observationes Lieutaud qui candide hac de re loquitur.

“ Tous ceux qui ont un peu de bonne-
“ foi, conviennent que cette maladie de-
“ mande peu de remèdes, et le plus sou-
“ vent point de tout ; j’ai déjà dit, et je
“ ne scaurois trop le répéter, qu’on a
“ observé quelquefois qu’elle étoit plus
“ meurtrière là où il se trouvoit des gens
“ pour la traiter, que dans les lieux où
“ l’on en manquoit absolument *.”

Nec possint recentiores medici, veterum ignorantiam in hoc morbo tractando, nimis improbare ; quorum erat summa cura, aegrum stragulis onerare, cardiacis et alexipharmaticis medicamentis eum implere, et in cubiculo calido et aëri impervio miserum tenere ; donec tandem sudore submersus vitam effunderet quasi in hypocausto suffocatus ; unde haud mirum est plus mali quam boni eos efficisse.

Si

* Lieutaud, livre ii. page 650.

Si aeger adultus, robustus, plenique plethorici habitus sit, et a liquoribus meracioribus et lauto victu inflammatus; cum pulsu duro et frequenti, cephalalgia, et respirationis difficultate, minime dubitandum est, quin venae-sectio sit necessaria, et sanguinis quantitas, aegri aetate, temperamento, et morbi statu, aestimanda sit. An lavatio frigida, remedium in aliis febribus tam efficax, hic tuto adhiberi potest, quaeritur?

Ante eruptionem, infantibus convulsiones saepe accidunt, quae si leves fuerint, fausti ominis a Sydenhamo habentur, aliquando autem tam violentae et frequentes sunt, ut aegrum e medio tollant. Nihil in casu hoc, efficacius quam opium est, semicupium, vel balneum tepidum efficere aliquid inveniuntur; liberam aeris admissionem multum adjuvare *Gregorius* testatur. Emetica, si aegrotus ventriculi affectionibus afficiatur eorum necessitatem indicantibus prodesse

pròdesse possunt, nempe ventriculum a muco viscido repurgando, humoresque ad superficiem propellendo, sed unde molestia proficiscatur, strictè debet investigari; aliter, multum mali efficere possint, praeterea vomitus magnum humorum impetum ad caput facit; quod in corporibus plenioribus, valde periculosum est, nisi sanguinis detractio prius perficiatur. Secundum consilium. Medici de opii usu, in hoc morbo diversè putaverunt; nobis vero apparet, hanc differentiam a morbi specie varia, et stadio pendere, in variola discreta vix aut ne vix quidem tale remedium requiritur, et reverà in primo variolae confluentis stadio, quando arteriarum ictus frequentes, duri sunt, quando omnia symptomata diathesin phlogisticam adesse monstrant, usus opii periculosus est, et cautè praescribi debet, nam opium potentissimum stimulum esse fere omnes medici conveniunt, ut Homius illustrissimus ait,

ait, effectus ejus vino confimiles esse, ideoque in morbis phlogisticis nocere. Sed si febris non sit gravis, et symptomata supra dicta, una cum phlogistica diathesi absint, opii usus in hoc stadio nimis laudari non potest, nam irritabilitatem imminuit, illumque dolorem ingratissimum, qui suppurationem semper concomitatur, sopit, que suppurationem benignam promovet, et somnum inire magnoperè suadet, interdum alvum nimis firmat, sed illam clysmatibus solutam tenere debemus. Idem fere de cinchonae usu in hoc stadio dicere possumus; enim omnes agnoscunt medici quod in morbis inflammatoriis locum habere non debere; sed si pustulae inanes, flaccidae, depressae, et non bene maturescentes remanent, procul dubio adhiberi debet, quia egregie suppurationem benignam promovet, tonum systematis auget, et debilitati istae periculosissimae quam haec symptomata indicant,

inducant, occurrit; sic naturam labentem, languescentem, calcaribusque indigentem excitat, et in functionibus ejus salutiferis sustinet.

Ad tertium consilium perficiendum.

In variola confluyente semper aegri periclitantur; praesertim si acervatim in partibus corporis superioribus prorumpant maculae, et non bene impleantur sed latecentes maneant, vel elevatae subito subsidant, si petechiae vel alia signa formidolosa, se ostendant; si febris iterum redeat et valde ardeat, et loco diatheseos phlogisticae, symptomata debilitatis putredinisque adsint, tunc vinum generosum cum cinchona administranda sunt, et ut breviter dicam, praxis non alia quam in typho observanda est, scilicet, immunditiam removere, in cubiculum aerem novum admittere, tonica haud parcâ manu dare, eodem tempore affatim adhibere potum aliquem antisepticum;
cibus

cibus etiam aegroti, tenuis, refrigerans, putrefactioni resistens, concoctu facilis, palatoque gratus esse debet. Opium quoque in hoc morbi stadio convenit, praesertim si irritabilitas, delirium vel convulsiones, sese ostendant, potissimum vero necessarium erit, quum sudores vel diarrhoea occurrant. (Epispastica faucibus externis applicata.) In deglutitionis difficultate, a tumore vel inflammatione oriente, utilia esse reperiuntur, tempore eodem gargarismata detergentia in usum revocanda sunt.

Si pustulae subito recedant, pars medicorum major, epispastica et sinapi applicare hortantur, multi vero alii timent ne gangraena in locis ubi haec applicentur, supervenerit. Cum variola confluens pessimi sit generis, pustulas aurea vel argentea acicula aperire, pusque abstergere auctores quidam monent.

De utilitate methodoque hujus morbi inferendi ab omnibus tam fuse dictum

tum est, ut mihi nihil amplius dicendum reliqui videtur; et certe supervacaneum foret; quoniam nullus est qui naturam morbi scit quin agnoscat opinionem celebrer. *Monro*, de hac operatione, rationi omnino consentaneam esse; ideo scriptorum sententias varias hodie vetulis bene cognitae repetendo, Ill. Facult. tempus terere diutius nolo; et opusculum ad finem producere proporo, in quo tantum proposui generatim de natura curationeque morbi agere, omnes controversias et disputationes caute evitans, nonnullasque commutationes quae in eo accidere possint, lenioraque remedia iis propria, medici iudicio relinquens, ut vela afflanti vento accommodaret.

F I N I S.